

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 72 0 К 058175 18 Квлз
Бања Лука, 25.03.2019. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Горане Микеш и Даниеле Миловановић као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног М.В. због кривичног дјела избегавање давања издржавања из члана 210. став 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости бранилаца осуђеног, адвоката Заједничке адвокатске канцеларије М.К. и М.Ђ. из Г. изјављеном против правоснажне пресуде Окружног суда у Бањалуци број 72 0 К 058175 18 Кж од 31.07.2018. године, у сједници вијећа одржаној дана 25.03.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се као неоснован захтјев за заштиту законитости бранилаца осуђеног М.В., поднијет против правоснажне пресуде Окружног суда у Бањалуци број 72 0 К 058175 18 Кж од 31.07.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Градишци број 72 0 К 058175 16 К 2 од 15.02.2018. године, оглашен је кривим оптужени М.В. због кривичног дјела избегавање давања издржавања из члана 210. став 1. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 и 67/13, у даљем тексту: КЗ РС) и за то дјело му је изречена условна осуда са утврђеном казном затвора у трајању од 3 (три) мјесеца и истовремено одређено да се та казна неће извршити уколико оптужени у року провјере од 2 (двје) године по правоснажности пресуде не учини ново кривично дјело, те уколико у року од 6 (шест) мјесеци по правоснажности пресуде „исплати све доспјеле оброке издржавања по пресуди број П-611/90 од 25.01.1991. године“. Оптужени је обавезан да на име паушала плати суду износ од 200 КМ и трошкове кривичног поступка у износу од 552,72 КМ .

У поступку по жалби на ту пресуду Окружни суд у Бањој Луци је пресудом број 72 0 К 058175 18 Кж од 31.07.2019. године, дјелимичним уважавањем жалбе бранилаца оптуженог М.В., преиначио цитирану пресуду Основног суда у Градишци број 72 0 К 058175 16 К 2 од 15.02.2018. године у одлуци о кривичној санкцији, на начин да је из изречене условне осуде изостављен посебан услов тако да се оптуженом, за кривично дјело избегавање давања издржавања из члана 210. став 1. КЗ РС, за које је том пресудом

оглашен кривим, изречена условна осуда којом му се утврђује казна затвора од 3 (три) мјесеца и одређено да се та казна неће извршити уколико оптужени у року провјеравања од 2 (двје) године по правоснажности ове пресуде не учини ново кривично дјело. У преосталом дијелу, којим је оптужени оглашен кривим и којим је одлучено о трошковима кривичног поступка, првостепена пресуда остаје неизмијењена.

Против те пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) су благовремено поднијели браниоци осуђеног, адвокати Заједничке адвокатске канцеларије М.К. и М.Ђ. из Г. због повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17 и 66/18, у даљем тексту: ЗКП РС) и повреде Кривичног закона из члана 3. јер постоје околности које искључују кривичну одговорност, с приједлогом Врховном суду Републике Српске уважи Захтјев, преиначи првостепену и другостепену пресуду и оптуженог ослободи одговорности или укине те пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или укине другостепену пресуду и предмет врати том суду на поновни поступак и одлучивање.

Републички јавни тужилац мр Ненад Враћеш је оспорио основаност Захтјева и предложио да се исти као неоснован одбије.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. ЗКП РС, ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, а на наведене повреде материјалног и процесног закона се није могуће позивати у Захтјеву, ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку), док је ограничењима из става 3. искључена могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају поднесеним Захтјевом браниоца осуђеног означена је повреда Кривичног закона која је истицана и као жалбени основ, те повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, која није предвиђена као законски основ за подношење овог ванредног правног лијека против правоснажне пресуде.

Наиме, битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која се манифестује у повреди права на одбрану, је једини облик битне повреде одредаба кривичног поступка који, према одредбама члана 350. став 1. ЗКП РС, представља разлог за подношење захтјева за заштиту законитости, а под повреду права на одбрану не могу се подвести оне повреде поступка које су издвојене у посебне, друге облике битних повреда предвиђене у одредби члана 311. став 1. ЗКП РС укључујући и битну повреду из тачке к) цитиране законске одредбе, на коју Захтјев указује у облику

неразумљивости изреке пресуде, њеној противрјечности самој себи и разлозима, одсуству разлога у образложењу уопште, те одсуству разлога о одлучним чињеницама.

У оквиру приговора заснованог на тврдњи да је побијаном пресудом повријеђен Кривични закон на штету осуђеног, Захтјев прецизира да се ова повреда огледа у повреди члана 3. КЗ РС образлажући да постоје околности које искључују кривичну одговорност (сугеришући на тај начин да је у питању повреда Кривичног закона предвиђена у одредби члана 312. ЗКП РС). Кроз образложење Захтјева у овом сегменту побијања правоснажне пресуде се истиче да суд није утврдио битну чињеницу која чини обиљежје бића кривичног дјела које се осуђеном ставља на терет а која се манифестује у избјегавању издржавања (истичући при томе да чињеница неплаћања издржавања не представља радњу извршења предметног кривичног дјела), затим да након 2007. године осуђени није више у радном односу па је од тада извршење пресуде (која гласи на издржавање у проценту од личног дохотка) постало немогуће, те с обзиром да оштећена није поднијела приједлог за промјену предмета и средства извршења нису се стекла обиљежја бића кривичног дјела које се осуђеном ставља на терет, јер дужност издржавања није утврђена на основу извршне судске одлуке или извршног судског поравнања. Апострофирајући да се након престанка радног односа осуђени разболио, да се цијело вријеме лијечио и да није био способан за било какве послове, Захтјев тврди да код осуђеног није постојао директан умишљај, као законом прописани облик виности за ово кривично дјело, па тиме у његовим радњама нема ни кривичног дјела које му се ставља на терет, чиме су по тврдњи Захтјева почињене повреде одредаба члана 3. КЗ РС.

Коначно, Захтјев тврди да кривично дјело избјегавање давања издржавања које се осуђеном ставља на терет има бланкетну норму која упућује на Закон о извршном поступку, па када чињенични опис дјела у изреци побијане пресуде не садржи упућујућу норму којом се допуњава диспозиција кривичног дјела, онда дјело које му се ставља на терет није кривично дјело.

Из наведених аргумената у образложењу Захтјева произлази да се тврдња о повреди Кривичног закона темељи на приговорима о мањкавости чињеничне основе побијане правоснажне пресуде, када се истиче да суд није утврдио чињенице које манифестује радњу извршења предметног кривичног дјела у виду избјегавања издржавања, затим када оспорава постојање извршне судске одлуке или извршног поравнања (након 2007. године када је осуђени остао без запослења) којом је утврђена обавеза издржавања, те када се негира постојање умишљаја на страни осуђеног при извршењу дјела позивањем на околности услед којих осуђени није био у могућности давати издржавање (губитак посла, болест и неспособност за рад услед болести).

На приговорима таквог карактера не може се заснивати тврдња о учињеним повредама Кривичног закона јер нужну претпоставку за позивање на овај основ побијања правоснажне пресуде, представља потпуно респектовање правилности чињеничне основе те пресуде. Како наведени аргументи Захтјева по свом карактеру првенствено одражавају приговор правилности утврђеног чињеничног стања на којем се заснива побијана пресуда (у сегменту битних елемената бића предметног кривичног дјела и кривичне одговорности осуђеног), то се не може прихвати као основан приговор Захтјева да је побијана правоснажна пресуда донесена уз повреду Кривичног закона у одредби члана 312. тачка в) ЗКП РС, како се то захтјевом сугерише.

Осим тога неоснован је приговор истакнут у оквиру овог основа побијања правоснажне пресуде који се заснива на тврдњи да је предметно кривично дјело са бланкетном диспозицијом која је одређена Законом о извршном поступку, па да изостанак одговарајуће упућујуће одредбе овог закона у чињеничном опису радње извршења дјела представља околност која искључује постојање кривичног дјела. Ово из разлога што законска претпоставка за постојање предметног кривичног дјела јесте да је обавеза издржавања утврђена извршном судском одлуком или извршним поравнањем пред судом или другим надлежним органом. Дакле, законском диспозицијом дјела радња извршења није прописана као поступање противно одредбама Закона о извршном поступку (како се Захтјевом сугерише), у ком случају би се за тако дефинисану радњу извршења дјела могло рећи да је одређена бланкетном нормом.

Из изнијетих разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев бранилаца осуђеног није основан, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, на што се и у одговору републичког јавног тужиоца на тај Захтјев правилно указује, ради чега је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што је Захтјев одбијен као неоснован.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић